

פעולת צדיק

ע"ש מהרי"ץ זצוק"ל - גאון רבני תימן ותפארתם

בראשות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

לק"י

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת
ר' אילן אליהו בן סעיד נגר ז"ל

הודעה חשובה!

ניתן לקבל חנים את
הקונטריס המפואר
אגדתא דפסחא

עם הפירוש הנפלא "עץ חיים"
למהרי"ץ זצוק"ל
למקבלים על עצמם ללמוד בו
לפחות פעם אחת עד שביעי
של-פסח התשפ"ד.
לפרטים: 03-6780070.

הננו להזכיר

לציבור כי טוב ונכון לקרוא
בבתי כנסיות ובבתי מדרשות את
איגרת המוסר של מהרי"ץ
זצוק"ל בענייני הנהגות התפילה
והחינוך הילדים למצוות. בשבת
קודש פרשת "אחרי-מות",
הסמוכה ליומא דהילולא
דמהרי"ץ כפי שפירסמנו בעבר.

כרטיסי

'ליל הסדר במסורת תימן'

משחק רביעיות להעשרת הידע
בתפארת מורשתינו ק"ק תימן
להשיג בטל: 02-6420535

זכות מסירות נפש לתורה ולמצוות, הקב"ה משנה לאדם את הטבע

המשנה בסוטה אומרת, "במדה שאדם מודד בה מודדין לו". ובהמשך מובאות דוגמאות על כך, "שמשון הלך אחר עיניו, לפיכך נקרו פלשתים את עיניו" וכו'. "וכן לעניין הטובה. מרים המתינה למושה שעה אחת, שנאמר, ותתצב אחותו מרחוק. לפיכך נתעכבו לה ישראל ז' ימים במדבר. שנאמר, והעם לא נסע עד האסף מרים". רואים מכך שמתנהגים משמים עם האדם כפי התנהגותו:

ובספר סידורו של-שבת כתב בעניין זה דברים נפלאים, שהנה יש אדם שהתנהגותו בעבודת ה' היא כדרך טבע העולם. שעושה מצוות כפי כח גופו. וגם לפעמים חושש הוא לחולשת גופו. ואם יראה שתכבד עליו העבודה בעשיית המצוות, למשל כמו במצות פריקה וטעינה שצריך לזה כח גדול, או בהליכה לבהמ"ד בימות הקור וכן שינה בסוכה אם הקרירות גדולה למאוד. אזי מיד הוא פורש. ולא יאבה לרדוף אחר קיום המצוות למעלה מטבעו ומזוגו. וכן בלימוד התורה ילמוד עד מקום שידו מגעת כפי ערך טבעו ומזוגו. ואם יחלש לבו או תחטפנו שינה ילך לו לעסוק בצרכי גופו. ולא ירצה בשיבור כוחותיו וטבע גופו לעבוד את ה' ביותר מטבעו:

וכן בנתינת הצדקה, מפזר על המצוות ונותן צדקה רק כערך השגת ידו. ואם יזדמן לו לפעמים שיצטרך להוציא על המצוה ביותר מהשגת ידו כמו קניית אתרוג בסך רב יותר מהשגת ידו, יניח המצוה מלקיימם ולא יהיה מפזר ומוסיף כפי ערכו. אבל מה שיהיה לפי ערך כח גופו וטבעו ומזוגו והשגת ידו יעשה המצוה וילמוד התורה ויתן צדקה ולא יפחות כאשר בטבע העולם. כמו כן הקב"ה מתנהג עמו בדרך טבע העולם! ובהיטיבו לכל העולם ייטיב גם עמו ומברכו בברכת בני חיי ומזוני בדרך הטבע:

אבל אם לפעמים יצטרך לעשות לו דבר שהוא חוץ לטבע העולם, למשל, כאשר יפלו עליו לסטים ושוודי לילה או אם יברח לו אל ארץ ויצטרך לעבור הנהר וכדו', לא ישתנו עליו סדרי בראשית לשדד מערכות השמים בשבילו! כי פרי מעלליו יאכל. כאשר עשה הוא כן יעשה לו. מדה כנגד מדה:

ואמנם הירא והחרד לדבר ה', ורוצה בעבודת בוראו. לא כן הוא עושה כי הוא אינו חושש לגופו וטבעו ורוחו ונפשו, ומטריח עצמו בטרחה יתירה יותר מכחו להשיג איזה ממצוות ה' לעשותם. ועוסק בתורה יותר מלימודו ובמסירות נפש לה'. וכהיה מעשה דרבה שהיה נובע דם מאצבעו והוא היה לומד יותר. וכמו"כ גם מכבד את ה' מהונו יותר מהשגת ידו, וכל אשר לו יתן בעד נפשו לזכות המצוה. ופושט את מלבושיו להלביש ערומים ולהשיא יתומים וכשנותן צדקתו לעני אינו משגיח כלל אם נשאר לו עוד בידו ליתן טרף לביתו או לא. והכל עבור כי צמאה נפשו ויכמה בשרו לאהבת ה' אלוד'יו עד כי נכסוף והפך בכלות נפשו לה':

אזי גם הקב"ה מתנהג עמו שלא כדרך הטבע. וכמו שמצינו שרצה רפב"י לעבור את הנהר, ותיכף נקרע לפניו. וכמו"כ מצינו לר"ח בן דוסא שאמר לבתו, מי שאמר לשמן וידלוק הוא יאמר לחומץ וידלוק. ועליו היו אומרים אזי לו לאדם שפגע בו ערוד ואזי לו לערוד שפגע בו ר"ח בן דוסא. הרי שאף שטבע העולם הוא שנהר הוא ממשיך לזרום. ורק שמן ידלוק ולא חומץ. וגם שכשפגע ערוד באדם יהרגוהו. מ"מ להם הקב"ה הנהיג שיהיה למעלה מטבע העולם. ושיהיה הטבע נדחה מפניהם:

ויסוד הדברים כבר מבואר בגמ' זו"ל, "אמר ליה רב פפא לאביי: מאי שנא ראשונים דאתרחיש להו ניסא, ומאי שנא אנן דלא מתרחיש לן ניסא? אי משום תנווי - בשני דרב יהודה כולי תנווי בנייקין הוה, ואנן קא מתניתין שיתא סדרי! ואילו רב יהודה, כי הוה שליף חד מסאניה - אתי מטרא, ואנן קא מצערין נפשין ומצווח קא צוחין - ולית דמשגח בן. אמר ליה: קמאי הוה קא מסרי נפשיהו אקדושת השם, אנן לא מסרין נפשין אקדושת השם". והן הן הדברים שנתבארו לעיל. דאדם שנוהג בעבודת ה' למעלה מדרך הטבע ובמס' נכמו"כ נוהגים עימו משמיא. וזה חשוב בשבילנו מאוד, שלא נתעצל ח"ו, ואינו דומה הלומד בעצלות לאדם הלומד בכל הכח והמרץ ועם הנשמה. זה ממש עולם אחר!!!

מתוך עלון תוצאות חיים פרשת יתרו התשפ"ד

שואל ומשיב

יחזיק בידו איזה חפץ שיהיה חוצץ ביניהם ע"כ. האם יש חשיבות לגודל החפץ. ואם אין לו חפץ לאחוז אותו, מה ניתן לעשות:

תשובה: דבר הניכר כגון מקל. וכשאינו לו, יאחז בפאות ראשו, כמובא בשמירת הגוף והנפש סימן קי"א סעיף י"ב דף של"ד. ומאי דלא נקט נמי זקן, משום דשאני פאות שהן מן הצד, הלכך הויין חציצה:

תפילה אחת במוסף חג השבועות

שאלה: לגבי מוסף של-חג השבועות כשמתפללין תפילה אחת ולא לחש וחזרה, יש המערערים על זה מפני שמפסידים בכך את המעלות שכתב האר"י הקדוש, כיון שאין זו חזרה ואין זו תפילה נוספת, האם יש צדק בטענתם:

תשובה: איך ירויחו מעלות בזמן שחסר העיקר שאין מכוונים אז לחזרה כראוי וכו' שהרי אין אנו עושים תפילה אחת זולת כשטרודים ונחפזים, כל-שכן בשבועות שהם עייפים ביותר:

שלוחי ציבור בלתי ראויים

שאלה: א' בבית-הכנסת שלנו באים להתפלל גם חילונים, ולעיתים האחראי מכבדם להיות שלוחי ציבור ולעלות לקריאת ספר תורה, ויש מהם שקונים זאת מעצמם. הגייתם לא ברורה, ולעיתים נבלעות המלים בשלמותן, או חלק מן האותיות. נשמח לקבל תשובה מהרב, כיצד לנהוג על-פי ההלכה:

ב' אדם המגלח את זקנו בתער, או שאשתו אינה מכסה את ראשה, האם ראוי להיות שליח ציבור:

תשובה: א' אין להעלות לכתחילה מי שבולע אפילו חלק מן האותיות, כיון שתשונה על-ידי זה משמעותן בדרך-כלל. זולת בשעת הדוחק, כשיש הכרח לפי ראות עיני מנהיגי הקהל:

ב' מגלח בתער פסול להיות שליח ציבור, וכן אם אשתו אינה מכסה ראשה בהסכמתו. לגבי קריאת ספר תורה, יותר קל. כמו שביארנו בס"ד בשלחן ערוך המקוצר סימן י"ג סעיף כ':

לפני ברכת ספירת העומר, האם צריך לדעת גם מניין השבועות, או די בידיעת מספר הימים

שאלה: הנה לפני שאדם מברך על ספירת העומר, צריך לדעת כמה הוא המניין של-אותו יום. רציתי לשאול האם צריך לדעת אז גם את מניין השבועות, או סגי במה שידע מניין הימים:

תשובה: את שניהם, מאחר דמצוה לממני יומי, ומצוה לממני שבועי. אף כי לפי הטעם שכתבו בחיי אדם כלל כ"א דין ח' ובכך החיים סימן תפ"ט ס"ק ע"ד ובמשנה ברורה שם ס"ק כ"ט שהוא מפני שלכתחילה אסור להפסיק אפילו בשתיקה בין הברכה למצוה יעו"ש, אם-כן סגי להכי במניין הימים שהוא אומרו בתחילה, מכל-מקום נראה שהטעם העיקרי הוא מפני שלכתחילה צריך שיהא לו בירור מניין הספירה בשעת הברכה, שכן העלו הרבה מרבוותא ועל צבא תהילתם הצדה לדרך והטורי זהב והאליה רבה וכמו שאסף דבריהם בספר ספירת העומר פרק ד' הערה י"ד דף קכ"ב קכ"ג יעו"ש. וכן הוא בשתילי זיתים ס"ק ט"ו. ואין לדחות דזה אינו טעם אלא כתבו הדין, והטעם עצמו הוא פשוט מפני שצריך לדעת על מה הוא מברך כמו בשאר עניינים, ולכן סתמו. דשאני הכא שהברכה לא באה אלא בשביל שינוי המספר שבכל יום ויום:

וסייעתא נמי ממנהיגו שאומר הממונה קודם הברכה, אתמול כך וכך יומי בעומרא דאינון כך שבועי וכו' כנודע, כאשר התקינו והנהיגו כך רוב ככל חכמי תימן האחרונים [ודורות הראשונים לא נצרכו להזכיר זאת לציבור] וכגון שהעליתי בס"ד בשלחן ערוך המקוצר סימן צ"ב סעיף ב' (קיצרנו בתשובה דלעיל, ובמקו"א נרחיב עוד בס"ד):

מעובד מתוך שיעורו של מרן שליט"א לבחורי הישיבות - גליון תוצאות חיים - פרשת כי תשא התשפ"ד בשל"ה

לימוד משנה תורה לרמב"ם כסדר

שאלה: האם יש עניין ללמוד רמב"ם על הסדר, הלכה אחרי הלכה, לפי קצב מיוחד. לשעבר עשיתי כך, ומישהו טען לי בשם סבו שהוא תלמיד חכם גדול שליט"א, שאין לעשות כך, כי צריך ללמוד את דברי הרמב"ם משרשם מסוגיות הש"ס וכו'. האם יש צדק בדבריו:

תשובה: בודאי יש בכך תועלת שתהא משנתו של-אדם סדורה. אבל לא לסמוך על הבנתו למעשה בלי עיון במפרשים ובפוסקים. ולטענת אותו תלמיד חכם, עיין הקדמת כסף משנה בשם שו"ת הרא"ש ודוק. והנה הגרא"מ שך במכתבים ומאמרים סימן שנ"א אשתפוך חמימיה על מנהיג חב"ד שהגה מליבו תקנה, שאנשים נשים וטף ילמדו בספרי הרמב"ם כל יום. וקלקלתה מרובה על תקנתה, כי יבואו על-ידי זה לפסוק לעצמם כדעת הרמב"ם, ולא ידעו ולא יבינו שאין הלכה כמותו בכל מקום, ויתירו את האסור ויאסרו את המותר. וכי כל הגאונים והצדיקים שלפנינו שליבם חם לעשות למען כבוד ה' ותורתו, לא ידעו מהרמב"ם וכו' ע"כ, וזהו דוקא לאשכנזים כדמוכח ממה שהקדים כי בכל קהילה וקהילה היו בתי-כנסיות ובהם חברות שונות, חברת ש"ס, חברת משניות, חברת עין יעקב, חברת חיי אדם, כל אחד ואחד לפי מדרגתו, וכן עד זמנינו אנו ע"כ, מה שאין כן לספרדים שבהרבה דברים עושים כמוהו, כידוע שרוב השלחן ערוך יסד מרן מהר"י קארו על-פי הרמב"ם כמו שכתבו הפוסקים. וגם מי שעשה כמוהו נגד הכרעת השלחן ערוך, עשוי, כמו שכתב בשו"ת תעלומות לב והובא בהקדמת ארץ החיים. קל וחומר התימנים:

עיתונים שיש בהם דברי תורה, האם מותר להכניסם לבית-הכנסא

שאלה: נסתפקתי האם מותר להכניס עיתונים (כמובן חרדיים) לבית-הכנסא, אחר שיש בהם דפים של-דברי תורה כידוע (ובקונטרס דרכי הלימוד להגרמ"מ שליט"א מאמר ד' צווה על זה ככרוכיא, שהעיתון מגיע לידי בזיון וכיוצא בזה, ושמושלך על הארץ, ואכמ"ל). והנה גם בלא להתייחס לסברא שאם עדיין לא קראו בהם לא נתקדשו, לכאורה נראה שאפשר להקל מטעם אחר, והוא, שהדפים שכתובים בהם דברי תורה, מכוסים בדפים אחרים, מעליהם ומתחתם, והוי כמו שאר תשמישי קדושה שמבואר בפוסקים באורח-חיים סימן מ"ד וסימן קנ"ד שמותר להכניסם לבית-הכנסא אם הם מכוסים בשני כסויים כידוע, והכא נמי דפי הקודש שבעיתונים מכוסים לכל הפחות בשני דפים מלמעלה ומלמטה, והוי כסוי ומותר:

ושוב הראוני בשו"ת חקרי הלכה חלק א' יורה-דעה סימן נ"א שהארץ בזה הרבה, והביא שבאמת כן צידד הגר"ש אלישיב זצ"ל להקל בזה מטעם הנזכר לעיל. אלא שהרב הכותב הנזכר לעיל דחה סברא זו, מפני שהדפים לא חשיבי כסוי, והוכיח כן מדין כריכת הספר שכתבו הפוסקים (מהם המשנה ברורה ועוד, כפי שציין שם) דלא חשיבא כסוי, כיון שהיא מגוף הספר, והוא הדין לדפים שבעיתון עכ"ד:

ולענ"ד נראה דלא דאמי לכריכת הספר, לפי שהיא נועדה לצורך הספר, הלכך לא חשיבא כסוי, אלא טפילה היא לספר ובטילה אליו, והויא חלק ממנו. מה שאין כן הדפים שבעיתון, שלא נועדו לצורך הדפים שמכילים דברי קדושה. ואדרבה דפי החולין שבעיתון, מרובים המה יותר כמובן (כי לכך נועד העיתון), וא"כ אפשר להחשיבם ככסוי לדפים המכילים דברי תורה. מה דעת הדר"ג שליט"א בזה?

תשובה: החילוק טוב, אבל אעפ"כ קשה להקל בכך, גם לא ניכר שהם כסוי, ועוד שקרוב המכשול שיפתח דפים שיש בהם דברי תורה:

איזה חפץ יחזיק כשעובר בין שתי נשים, ומה יעשה כשאין לו חפץ

שאלה: כתב הרב שליט"א בשלחן ערוך המקוצר אורח-חיים סימן ג' סעיף ז', יש לזהר שלא יעבור איש בין שתי נשים וכו'. וכשאין ברירה,

חידוש נפלא בעניין שינוי סדר האותיות בתורה

שהתורה היא כתובה באותיותיה בלבד, אך התיבות לא מוחלטות, ויתכנו שינויים, וכמו שרק אחרי חטא אדם הראשון שנגזר מיתה, רק מאז היה שייך לקרוא 'אדם' כי ימות באוהל', אבל לפני כן שכלל לא היתה מיתה, בהכרח שהאותיות היו מסודרות בסדר שונה. וכמו כן גם מה שידוע מחז"ל (מובא באוה"ח ויקרא י"א, ג') שלעתיד לבוא יהיה החזיר מותר. וכי ישתנה פסוק בתורה? אלא הביאור הוא, שהאותיות של-פסוק שאוסר זאת ישתנו ויסודרו אחרת. וממילא זהו ה'תורה החדשה' שדורש הקב"ה. דהיינו, שינוי האותיות וסדר התיבות החדש שיהיה לעתיד לבוא. ולא ממש דברים חדשים שכלל לא כתובים בתורה:

בזיה גם ביארנו עוד, דהנה קיי"ל בשו"ע (או"ח סי' ל"ב סע' כ"ג) שאי אפשר לכתוב תפילין שלא לפי סדר הפרשיות, מהסוף להתחלה. ואילו בספר תורה שפיר כשר גם שלא כסדרן ויכול להתחיל לכתוב פרשת האזינו לפני בראשית. וצ"ב מאי שנא? ועי' בשו"ת הרדב"ז (ח"א סי' ש"י) שר"ל, 'דאם לא כן לא תמצא ספר תורה כשר לעולם אבל תפילין ומוזזה אידי דזוטר כותב אחריני'. ומשום זה התירו:

אמנם לפי מה שנתבאר יש לומר, כיון שבאמת עיקר התורה הוא באותיות בלבד ולא בסדר המילים והתיבות כי זה יכול להשתנות, ומשום הכי דין הוא שלא יעכב סדר התיבות בזה. מה שא"כ בתפילין שאין זה כמו תורה אלא עיקרם הוא סדר הפרשיות, ולכן יש דין שיהיו כסדרן. וזה ממש הפלא ופלא!! אף שעדיין איננו מבינים את עומק הדברים בזה שיש 'אותיות' ו'מילים' ומתי ואיך מחברים ומשנים את האותיות. לכל הפחות קיבלנו קצת הבנה פורתא:

בגמרא בסנהדרין (מ"ד:): איתא: "אמר רבי אלעזר, לעולם יקדים אדם תפילה לצרה. שאילמלא (לא) הקדים אברהם תפילה לצרה בין בית-אל ובין העי (עי' בראשית י"ב, ב' ח' וברש"י שם), לא נשתייר משונאיהן של-ישראל שריד ופליט":

והנה בבעש"ט (מובא בס' תולדות יעקב יוסף פרשת נח. והביאו כ"ז במדור כפתור ופרח במתיבתא סנהדרין שם) הובא להקשות בשם הרמב"ן, היאך יכול להיות שכביכול ע"י תפילה קודם הצרה משתנה רצון ה', והגדר דין מתבטל? והיאך עזרה תפילתו של-אברהם על בניו כנ"ל בגמרא. וכי יעלה על הדעת שהקב"ה כביכול 'מתחרט' מהחלטתו?

ויישב הבעל שם טוב בתירוץ נפלא: **כי הגזר דין הוא אותיות**. כלומר, שבגזירה נכתב אותיות. ואפשר לשנות את סדר האותיות ע"י התפילה. **דיכול להפוך על ידי תפילה, אותיות 'צרה' שיהיה צירוף אחר, 'רצה', להקדים אות ר' קודם אות צ' וכו'.** עיי"ש. והדברים נפלאים:

וכעין אותו רעיון מובא גם מהמדרש תלפיות (אות א'-אמן) שהביא שם מש"כ בילקו"ש (ישעיהו רמז תכ"ט) **שעתיד הקב"ה להיות יושב בגן-עדן ודורש, וכל הצדיקים יושבים לפניו וכל פמליא של-מעלה עומדים על רגליהם, וחמה ומזלות מימינו של-הקב"ה ולבנה וכוכבים משמאלו, והקב"ה יושב ודורש 'תורה חדשה' שעתיד ליתן ע"י משיח..** עיי"ש עוד. ולכאורה צ"ב מה שייך 'תורה חדשה', שאינו כתוב עדיין בתורה?

וביאר במדרש תלפיות (שם) בדרך אחת שהמכוון בזה ע"ד הנ"ל, דהיינו,

מעובד מתוך שיעורו של מרן שליט"א לבחורי הישיבות - גליון תוצאות חיים - פרשת כי תשא התשפ"ד בשל"ה

בעניין השגחה פרטית בבעלי חיים

שכתב שם בתו"ד, שהפילוסופים סוברים שאין השי"ת משגיח אלא על דבר גדול ועצום (כדעת אריסטו מובא במו"נ שם) אבל 'אנחנו מקהלות ישראל טוענים בוודאות היפך זה. ושה' יתעלה לא יעלם ממנו כלום, לא בשמים ולא בארץ, עד שהוא יודע רחישת הנמלה השחורה, על האבן השחורה, בלילות השחורים! כלומר, אפילו שלא נראית כמעט יש השגחה עליה ג"כ. וגם על דבר דומם וכו' כמו תפוח שדוקא אני אוכל ולא אתה:

והגאון ר' יוסף אירגאס זצוק"ל בספרו שומר אמונים (הקדמון, ויכוח שני אות פ"א) כתב, שגם לדעות שאין השגחה פרטית על בעלי חיים, וכך גם דעת חלק מהמקובלים (עיי"ש שהביא מהרמ"ק), מ"מ אם יהיה זה נוגע לאדם שפיר יש גם על בעלי חיים השגחה פרטית. כגון, אם ישמין שורו או יכחיש:

והשתא דאתינן להכי י"ל, שזה המרומוז בפסוק המדבר על נפילת השור או החמור שמילת 'ונפל' מלעיל, כלומר, שגם נפילת השור הגיעה מלמעלה ובהשגחה פרטית מהשי"ת. וגם זה נוגע לאדם דהרי איירי בשור של-אדם שניזוק בנפילת שורו ולא של-הפקר שנפל. והדברים נפלאים:

קראנו בפרשת משפטים: "וכי יפתח איש בור או כי יכרה איש בור ולא יכסנו ונפל שמה שור או חמור" (שמות כ"א, ל"ג). והנה יש לדקדק בזה, שהרי מילת 'ונפל' היא מלעיל 'ונפל'. ועי' לרבינו המהרי"ן שכבר עמד ע"ז בחלק הדקדוק. וצ"ב בטעמא דמילתא. דהנה הגם שלפי כללי הדקדוק י"ל דשפיר דמי, כיון שהמילה 'שמה' הצמודה למילת 'ונפל' היא גם כן מלעיל - בהכרח, ממילא גם המילה הקודמת הצמודה תהיה מלעיל ג"כ, כדי שלא יהיו הטעמים צמודים האחד לשני, וזהו 'נסוג אחור'. מ"מ עלינו לדעת הטעם ועומק הדבר הזה. ומה טמון בזה?

והנראה, שיש בזה רמז הפלא ופלא, דהנה נחלקו קמאי אם רק על האדם ישנה השגחה פרטית על כל מעשיו והנוגע לו, כמובא בתהילים 'ה' משמים השקיף על בני אדם' (תהילים י"ד, ב'), אך לא על בעלי חיים, דעליהם יש רק השגחה כללית שלא יכחד המין (הרמב"ם במו"נ ח"ג פ"ז, וכו' כ החינוך מצוה קס"ט) או דילמא גם על בעלי חיים יש השגחה פרטית:

והנה אחד מגדולי וחכמי תימן, לפני כ-600 שנה - רבינו אברהם בן שלמה (בפי' על יהושע ז', י"ט) כתב כהשיטות שיש השגחה פרטית גם על בעלי חיים

מעובד מתוך שיעורו של מרן שליט"א לבחורי הישיבות - גליון תוצאות חיים - פרשת תצווה התשפ"ד בשל"ה

רוצים להיות שותפים בזיכוי הרבים, בהפצת תורה ומסורת, בהחזקת כולל אברכים ולומדי תורה, בהוצאת ספרי קודש לאור, בארגון בני הישיבות ועוד, חייגו לארגון "פעולת צדיק" 03-6780070. ניתן לתרום מכספי מעשר (אפשר לתרום גם בכרטיס אשראי/הוראת קבע - קוד מוסד להקמת הרשאה 08540/הפקדה לחשבון בנק המזרחי סניף 669 מס' חשבון 187111)

נסיעה ב"רכבת הקלה" שנבנתה באיסור בשבת

מקומות ואתרי נופש שנבנו בשבת באיסור, או גם כשלא נבנו באיסור, אבל ידוע שבעלי המקום פותחים את המקום גם בשבת ומחללים שם את השבת במיני שחוק וטיולים וכל כיוצא בזה:

אם הם מקומות ציבוריים, כשיש הכרח ואין מקום אחר כשר שראוי לילך לשם והוא שעת הדוחק, המיקל לילך לשם יש לו על מה שיסמוך. אלא אם כן כשידוע שכשימנעו היראים מליך לשם, ימנעו או ימעטו מלחלל שם שבת. וההוראה בזה לרבים נתונה בידי גדולי הדור. ועל דרך מה שהעלינו בס"ד בבנין משה (ח"ג פרק ל"ח סעיף י"ג, עיין שם, ובהערות כ"ב וכ"ג בהרחבה). והמחמיר בזה לעצמו בכל עניין מפני כבוד השבת, תבוא עליה ברכה. ואם הם מקומות פרטיים אין להקל, ואין להיכנס לשם בכל עניין לעולם:

מי שבנה ביתו בשבת באיסור, או שעשה כל דבר שהוא מלאכה של פרהסיא, בין עשה בעצמו, בין על ידי שאמר לגויים לעשות לו, או שעשאוהו בביתו ובהסכמתו, גם אם הוא היה אז בגדר תינוק שנשבה ולאחר מכן חזר בתשובה, כיון שהדבר נעשה בפרהסיא, אסור לו להיכנס לשם ולהינות ממה שעשה שם בשבת לעולם. ולאחרים גם כן נכון להחמיר לא להיכנס ולהינות שם לעולם. ומכל מקום יכול למכרו לגויים. ויש מתירים גם למכרו לישראל. וכן הם מתירים גם לבנו של הבונה לדור שם. והכל לפי ראות עיני המורה, ושלא לנעול דלת בפני השבים:

ואם עשה דבר שאינו בפרהסיא וחזר בתשובה, אם הוא היה אז בגדר או כעין תינוק שנשבה, דינו כשוגג, ואפשר להקל לו ליהנות מזה לאחר השבת (וכמ"ש בשו"ת שבט הלוי ח"ח סימן ס"ב ע"ש, ובחוט שני ח"ב פכ"ב אות י"ט, דף מ"ז):

תשובת הגאון הרב משה רצאבי שליט"א
מתוך קונטרסו בעניין ה"רכבת הקלה"

על דבר השאלה אם מותר ליסע ב"רכבת הקלה" שנבנתה בשנים אלו פה בארץ ישראל בעוון"ה בחילול שבת בפרהסיא, בכרייה במכוונות גדולות בעומק האדמה, תיקון והנחת המסילות, ושאר עבודות והפיקות, וכמפורסם:

אין לחוש ולאסור ליסע ברכבת זו עולמית, משני טעמים. הואיל ומיחו בהם כשעבדו בה בשבת, וגם מטעם שאינם יכולים לאסור עלינו דבר שאינו שלהם אלא של כל ישראל:

ומכל מקום חובה עלינו להמתין לכל הפחות שיעור כדי שיעשה, דהיינו לא ליסע ולא ליהנות מרכבת זו שנבנתה באיסור, מזמן שהתחילו ליסע בה בפועל, עד שיעברו עליה ימים, כמספר ימי השבתות שיודעים שחיללו בעשייתה. וזולת למי שאירע לו ודחוקה לו השעה להגיע למחוז חפצו בשעה מסוימת, יכול להקל, אם אירע לו כן מפני שצמצמו את זמני האוטובוסים מחמת רכבת זו שנוסעת לשם. וזה רק למי שאירע לו כן. אבל לכתחילה יש להשתדל בכל עוז ולעשות כל טצדקי שלא ליסע בה כלל עד שיעברו עליה ימים אלו:

ולכן רכבת קלה זו שנוסעת בערים בת ים, תל אביב, רמת גן, בני ברק, פתח תקוה, התחילו ליסע בה בפועל מא' אלול ה'תשפ"ג ב"של"ד, ואם כן יש להמתין שלא ליסע בה עד א' שבט, ולכל הפחות יש להמתין עד א' כסלו:

וכן גשר שבנו אותו בשבת, בין על ידי גויים שאמרו להם ישראל לעבוד בו גם בשבת, וקל וחומר כשנעשה על ידי ישראל עצמם מחללי שבתות, צריך להמתין משיגמרו לבנותו ומשתמשים בו בפועל, שלא לילך או ליסע בו, עד שיעברו עליו ימים כמספר ימי השבתות שחיללו בו. ויותר מזה אין לחוש, שאינם יכולים לאסור עלינו מקומות ודרכים השייכים לכלל הציבור. וכל שכן כשגם מיחו בהם. וכן הדין בשאר מקומות ובניינים כיוצא בהם שנבנו בשבת באיסור:

בשעתו"מ יצאו לאור הספרים הבאים:

דבר כעיתו מה טוב
הופיע
החלק הראשון מיצירת הספר

משנה ברורה זהב שבא

הלכות פסח ספירת העומר ושבעות
סימנים תמיד, תסח-תצד
בו הובאו בלשון צח וקציר
הלכות פסוקות ומנהגים על סדר השלחן ערוך והמשנה ברורה
מחכמי ורבני תימן, בלדי ושאמי

על פי דרכו ופסקיו של מרן הגאון הגדול
רבי יצחק רצאבי שליט"א פוסק עדת תימן

בירור שיטות
חכמי ורבני תימן

פסקי דינים מכל הספרים
השיעורים והקונטרסים
ממון שליט"א

למעלה מ-170 תשובות
ממון שליט"א
שנמסרו בע"פ

באתר מיוחד - 25 ש"ח

את הספר ניתן להשיג
בכתובת המתברר רחוב רבי עקיבא 88 בני ברק טלפון 05-576622 (ניתן להשאיר הודעה)

שו"ת עולת יצחק חלק ב'

מהדורה מתוקנת עם הוספות רבות,
למרן הגאון הרב יצחק רצאבי שליט"א.
הספר עבר הגהה מחדש
וכן נוספו בו הערות חדשות רבות
בכתב רש"י בכדי לזהותן בנקל.

בנין משה - חלק חמישי

להרה"ג משה רצאבי שליט"א. הספר עוסק
בהמשך דיני ט"ל מלאכות ואלו הן, דיני מלאכת
בונה, סותר, מכה בפטיש, פתיחת כלים וקופסאות,
השמעת קול שיר, הפרשת תרומות ומעשרות
בשבת ובימי החול.
וכן דיני אהל, כתב מוחק ומשרטט.

**פסקי מהרי"ץ
בארות אליהו**

להרה"ג אליהו מדמון שליט"א.

הספר עוסק בהלכות ערב שבת,
תפילות וסעודות שבת,
קריאת התורה וההפטר, קידוש והבדלה.
כל ענייני ההלכה נאספו מספריו של
מהרי"ץ צוק"ל ועליו סובב הולך
הספר "בארות אליהו",
שהוא מכיל ביאורים,
הערות וצינונים
בעניינים הנידונים
בדברי מהרי"ץ.